
Vybrané příklady typů biochor

-2IA (Izolované vrchy na vápencích suché oblasti 2. v.s.) hostí na jižních svazích přirozeně rozvolněné lesy 1. v.s. s mahalebkou obecnou (*Prunus mahaleb*). Vrch Děvín v Mikulovském bioregionu (4.2).

Foto P. Macháček.

Foto M. Růžička

13

1PF (Pahorkatina na vápnlých flyšových pískovcích 1. v.s.) je typická svahy využitými pro vinice a terasy. Viniční tratě severně od Velkých Pavlovic v Hustopečském bioregionu (4.3.).

Foto M. Růžička

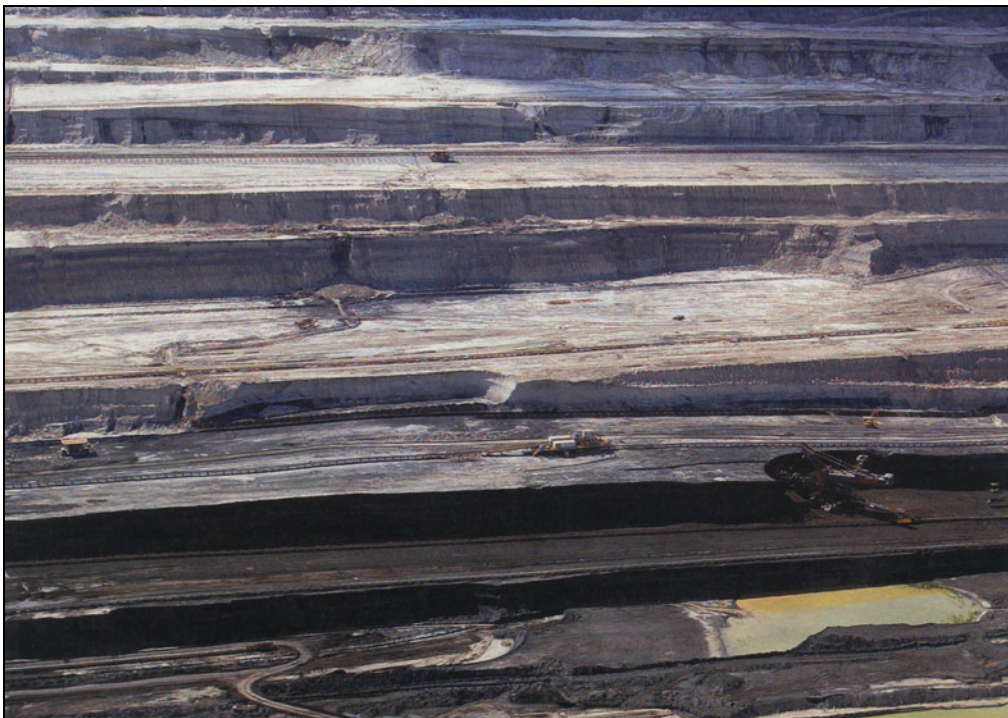

1Lh (Široké hlinité nivy 1. v.s.) se v ČR nacházejí pouze v Dyjsko-moravském bioregionu (4.5). Niva řeky Moravy nad Rohatcem se vyznačuje zachovalým korytem, přirozenými vrbo-topolovými břehovými porosty a lužními lesy se submediteránním jasanem úzkolistým podunajským (*Fraxinus angustifolia*, subsp. *danubialis*). Biokoridor evropského významu.

-2UH (Výrazná údolí v hadcích v suché oblasti 2. v.s.) mají extrémní klimatické i půdní podmínky. Meandr řeky Jihlavy u Mohelna. Jižní svahy hostí v ČR unikátní hadcové doubravy (Cerasi-querceta pini humilia) s mnoha relikty. Celek údolí tvoří unikátní biocentrum nadregionálního i evropského významu. Údolí ostře přechází v biochoru **-2RE** (Plošiny na spraších v suché oblasti 2. v.s.) zcela využitou pro pole a sídla.

Foto J. Vondra.

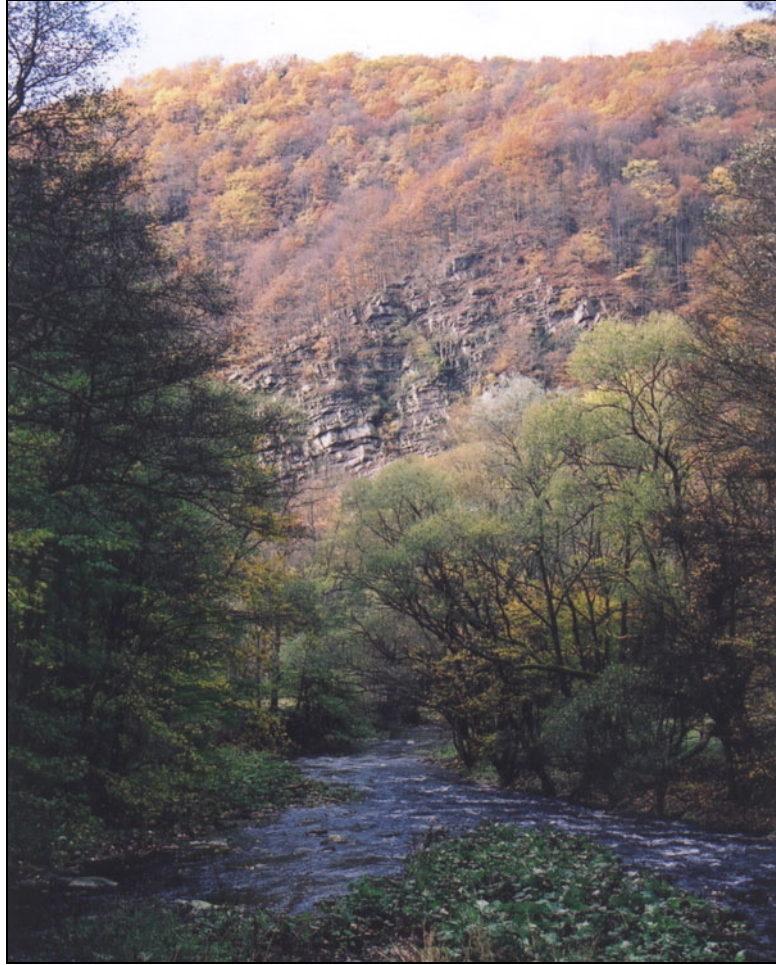

-2AN (Antropogenní georeliéf v suché oblasti 2. v.s.). Mostecko, Mostecký bioregion (1.1). Struktura krajiny je zde zcela specifická. Nově vytvořený georeliéf je bez vegetace a na stabilizovaných plochách vzniká biota se stěží predikovatelným klimaxem.

Foto M. Růžička.

Ralský bioregion (1.34). Pohled s Jestřebí k Bezdězu. Ves a pole vpravo leží na typu biochory **4Do** (Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 4. v.s.), vlevo původně rašelinné louky, nyní zarůstající rákosem, na typu **4Dr** (Podmáčené sníženiny s rašeliništi 4. v.s.). V pozadí je patrný typ **4RW** (Plošiny na kyselých pískovcích 4. v.s.) krytý borovými monokulturami, z nichž vystupují neovulkanické kužely, typy **4II** a **4IO** (Izolované vrchy na bazických, resp. kyselých, neovulkanitech 4. v.s.), zpravidla s bučinami.

3US (Výrazná údolí v kyselých metamorfitech 3. v.s.). Údolí tohoto vegetačního stupně náležejí k bioticky nejpestřejším a bývají významnými biokoridory. Hostí celou škálu geobiocenóz údolního fenoménu, specifické jsou především geobiocény skal a sutí. Údolí Svatky u Prudké v Sýkořském bioregionu (1.51).

Tentýž typ (**3US**) zatopený přehradou ztratil svoji biotickou pestrost a pro značnou část bioty i funkci biokoridoru. Nádrž Želivka (Švihov) v Posázavském bioregionu (1.22).

4To (Rovinné pánevní sníženiny s kyselými mokřými sedimenty) u Vitmanova. Hostily původně mokřadní doubravy a olšiny, od 16. století i rybníky. Třeboňský bioregion (1.31).

Foto J.Ševčík

4BS (Erované plošiny na kyselých metamorfitech 4. v.s.) je nejhojnější typ biochory v ČR. Vyznačuje se plošinami využitými většinou na pole, mělkými zaříznutými údolími se svahy zalesněnými smrkovými kulturami a nivami potoků s loukami a menšími rybníky. Kejtovské louky jižně od Pacova v Pelhřimovském bioregionu (1.46).

Foto J. Vondra.

4UA (Výrazná údolí ve vápencích 4. v.s.) hostí celou škálu kalcifilních geobiocénů včetně náznaků dealpinských borů. Typické jsou inverze vegetačních stupňů, při dně s geobiocény až 5. v.s., při horní hraně až 2. v.s. Pustý žleb v Macošském bioregionu (1.25).

4Nh (Hlinité nivy 4. v.s.). Ve 4. v.s. jsou v ČR již jen relativně úzké nivy menších řek, avšak i v těchto vyšších polohách se vyvinuly celé meandrové pásy. Nivy jsou zde zpravidla odlesněné. Střední tok Ploučnice v Ralském bioregionu (1.34).

Foto M. Jůža.

Krajina Javořického bioregionu (1.64) od Olšan u Kunžaku. V popředí typ **4PR** (Pahorkatiny na kyselých plutonitech 4. v.s.) s malými lesy smrkových kultur a malými poli a typ **4Do** (Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 4. v.s.) s loukami a rybníky. V pozadí hřbet Javořice náleží do typu **5VR** (Vrchoviny na kyselých plutonitech 5. v.s); její hřbety kryjí lesní komplexy se zbytky javorových a jedlových bučin.

4UW (Výrazná údolí v kyselých pískovcích 4. v.s.) náleží mezi unikátní typy biochor. Divoká soutěska na Kamenici v Děčínském bioregionu (1.32) je naší nejvýraznější soutěskou. Vyznačuje se extrémně vyvinutou inverzí vegetačních stupňů se sestupem horských druhů bioty (např. violka dvoukvětá – *Viola biflora*). Horní hrany typicky hostí reliktní bory (*Pineta lichenosa*), na vlhčím surovém humusu s rojovníkem bahenním (*Ledum palustre*). Ekologická hodnota lesů je však snížena invazivně se šířící borovicí vejmutovkou (*Pinus strobus*).

Typický ráz Vsetínského bioregionu (3.9). Monotónně se střídají typy biochor **5ZC** (Hřbety na převážně jílovcovém flyši 5. v.s.) a **5SC** (Svahy na převážně jílovcovém flyši 5. v.s.). Hřbety jsou oblé a často odlesněné, podobně svahy. Lesy jsou fragmentované, dominují smrkové kultury, místy jsou zbytky bučin. Ze všech bioregionů ČR je zde nejhojnější jedle (*Abies alba*). Hřbety typu **5ZK** (Hřbety na pískovcovém flyši 5. v.s.) jsou vyšší, strmější a převážně zalesněné (v pozadí). Od Velké Lhoty k jihu.

Foto J. Pavelka.

Jesenický bioregion (1.70) se vyznačuje systémem hřbetů a kotlin. Odlesněné svahy při úpatí náležejí k typům **4SJ** a **4SQ** (Svahy na bazických resp. pestrých metamorfitech 4. v.s.), výše na ně navazují obdobné biochory 5. v.s. a 6. v.s. a dále hřbety náležející do typu **7ZS** (Hřbety na kyselých metamorfitech 7. v.s.). Pouze nejvyšší části (např. Praděd na horizontu vlevo) náležejí do typu **8ZS** (Hřbety na kyselých metamorfitech 8. v.s.). Typy biochor údolí v horách vymezujeme pouze u uzavřených údolí odlišných od svahů. Jesenická kotlina. Foto J. Vondra.

7SS (Svahy na kyselých metamorfitech 7. v.s.) v údolních polohách hostí přežívající rozvolněné klimaxové smrčiny (Sorbi-Piceeta). Zpravidla jsou součástí biocenter nadregionálního významu. Kotel Moravy pod Králickým Sněžníkem v Jesenickém bioregionu (1.70).

7KS (Ledovcové kary v kyselých metamorfitech 7. v.s.) je unikátní typ biochory; jediný v ČR zahrnuje přirozená hluboká jezera. Na svazích jsou fragmenty 6. v.s. i 8. v.s. Černé jezero v Šumavském bioregionu (1.62), nyní největší přirozené jezero v ČR, hostí jedinou lokalitu submerzní plavuňovité rostliny šídlatky jezerní (*Isoetes lacustris*) v ČR.

Foto M. Milfort

7Rv (Podmáčené plošiny s vrchovišti 7. v.s.) patří ke specifickým hercynským pohoří. Na tomto bezlesí přežívá borovice kleč (*Pinus mugo*) a četné glaciální reliktů. Černohorské rašeliniště v Krkonošském bioregionu (1.68).

Foto J. Vaněk

8ZS (Hřbety na kyselých metamorfitech 8. v.s.) představují v ČR unikátní, i když nejhojnější typ biochory 8. v.s. Georeliéf byl modelován periglaciálními procesy (na obzoru jsou zřejmé kryoplanační terasy a suťová pole). Typ biochory se vyznačuje skupinkami smrků rozmnožujících se hřížením. Kosodřevina vymizela pravděpodobně v teplém období atlantika. Zřetelné je utváření struktury vegetace větrem (vrcholový fenomén). Vrch Břidličná na hlavním jesenickém hřbetu, Jesenický bioregion (1.70).

8Rv (Podmáčené plošiny s vrchovišti 8. v.s.), unikátní typ biochory nejen ČR, ale celé provincie středoevropských listnatých lesů. Typ geobiocénu *Pineta montanae turfosa superiora*. Nízká výška polykormonů kosodřeviny je způsobena zimními větry nad sněhovou pokrývkou. Úpská rašelina v Krkonošském bioregionu (1.68).

Na horní hraně ledovcových karů se v zimě vlivem anemo-orografických systémů usazuje mnohametrová vrstva sněhu, která se někdy odtrhne a vytvoří lavinu. Laviny jsou nezbytné pro udržování přirozeného bezlesí na relativně teplých stanovištích s živnými půdami, které umožňují existenci unikátních kombinací druhů rostlin i živočichů. Krkonošský bioregion (1.68).

Foto J. Vaněk